

alimara

REVISTA DE TREBALL SOCIAL
NÚMERO 48 / SEGONA ÈPOCA / DESEMBRE 2001

**Consell
de Mallorca**

alimara

Núm. 48

Segona època, desembre 2001

Edita: Consell de Mallorca
Departament de Serveis Socials
General Riera, 67
07010 Palma
Tel: (971) 76 07 62
Fax: (971) 76 19 52

Equip editor: Jaume Mateu Martí
Catalina Garcia Garí

Portada: Sense títol
Miquel Clàr Oliver

Maquetació
i impressió: Esment, centre especial de treball d'Amadip

Dipòsit legal: PM-128-1987

ISSN: 1778-2166

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

DE LES NECESSITATS I PARTICULARITATS DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT AUDITIVA A LES RESPOSTES I ACCIONS D'ASPAS

Miquela Escalas i Tur,
tècnic en Inserció Laboral.
*Coordinadora del Servei d'Informació
i Orientació per a la formació i inserció laboral
de persones amb discapacitat auditiva.*
ASPAS

ASPAS (Associació de Pares i Amics de Sords) és una associació sense ànim de lucre, legalment constituïda el 3 de setembre de 1977. Fou creada per iniciativa d'un grup de pares de nins amb discapacitat auditiva per tal de millorar la qualitat de vida d'aquestes persones fent especial referència a la seva rehabilitació logopèdica i a la seva integració educativa, formativa, laboral i social, sempre en entorns ordinaris i normalitzats. Per altra part, pretén atendre i respondre a les necessitats i demandes de les famílies, oferint diversos serveis de qualitat.

Inicialment, els serveis d'atenció als nins amb discapacitat auditiva foren els protagonistes de la nostra associació. Ens referim al **servei d'atenció primerenca, rehabilitació logopèdica i perfeccionament del llenguatge**, juntament amb el **servei de suport escolar (UVAI)**. Anys després, vers el 1992, començarem a participar en diversos projectes d'inserció sociolaboral per a persones amb discapacitat, apostant per la inserció laboral dins l'empresa ordinària com a via per a la inserció social, autonomia i independència dels joves.

Fou el 1998 un any profitós per a Aspaspas ja que s'inicien de forma paral·lela el **servei d'atenció i assessorament a famílies (SAAF)** i el **servei d'informació i orientació per a la formació i inserció laboral de persones amb discapacitat auditiva (SIOS)**, duent a terme una extensa tasca d'informació i sensibilització sobre les potencialitats i aptituds d'aquestes persones dirigida a tots els agents implicats: joves, famílies, empreses, centres educatius i institucions, amb l'objectiu d'aconseguir gradualment un canvi d'actituds i creences que promoguessin la cooperació de tots ells en l'objectiu fonamental d'integrar social i laboralment les persones amb discapacitat auditiva.

Des del SIOS s'oferia un servei individualitzat i centrat en la persona, ja que s'atenien joves amb necessitats i preferències molt heterogènies, fet que ens permet parlar de quatre grans perfils de persones amb discapacitat auditiva ateses:

1. Alumnes dels centres o instituts als quals es presenta el servei oferint informació, orientació i suport en la seva transició de l'escola a la vida activa. A més de realitzar amb els departaments d'orientació un intercanvi d'informació sobre el nombre d'alumnes i exalumnes amb discapacitat auditiva escolaritzats al centre, sobre les opcions formatives escollides... programant un seguiment conjunt d'aquells que fan pràctiques en empreses que ens permeti elaborar un perfil dels futurs usuaris del servei, molt útil a l'hora d'iniciar la recerca de feina, així com poder facilitar als centres empreses on fer aquestes pràctiques...

2. Exalumnes dels centres o instituts: el contacte amb els centres educatius ens permet obtenir una valoració sobre els exalumnes amb discapacitat auditiva, referida tant a la seva formació com als seus hàbits de relació, necessitats de suport i preferències. Així, diferenciam:

- Aquells joves que han abandonat els estudis i demanen una formació professional ocupacional que els doni la possibilitat de trobar una feina adient a les seves preferències i possibilitats (formació per accedir a un lloc de feina).
- Els qui han abandonat els estudis i demanen suport per a la recerca activa de feina (formació en tècniques de recerca de feina).
- Els joves que han fet un cicle formatiu i necessiten una formació complementària per millorar el seu currículum i augmentar les possibilitats de trobar una feina qualificada (formació contínua i permanent).

Cada un d'aquests joves té unes necessitats personals i una experiència diferent a la resta, que és analitzada a través de successives entrevistes i a la qual es dona una resposta personalitzada a través de la planificació d'una sèrie d'activitats: conscienciació sobre les possibilitats laborals reals, la necessitat de qualificació i recerca activa de feina (preparar curriculum vitae, l'entrevista de feina...), treballar actituds i hàbits laborals, de relació, etc.

Encara que, si parlem en termes globals, el col·lectiu dels joves amb discapacitat auditiva presenta unes mancances formatives i de qualificació que, afegides a les dificultats pròpies d'accedir a la informació i comunicació sense barreres, ens demanen una atenció dirigida a l'orientació formativa i qualificació formativa compatible amb aquesta discapacitat i ajustada a la realitat de l'oferta laboral actual.

Coneixedors d'aquesta mancança i de les característiques pròpies dels nostres joves, s'elaborà l'any 1999 un **Projecte de suport als cursos de formació professional ocupacional ordinari (FPO)**, donant-los la possibilitat d'accedir a aquests cursos comptant amb el suport especialitzat d'una professional (preparadora formativa), tant dins l'aula com fora d'aquesta, permetent l'adquisició dels continguts teòrics i pràctics òptims per aprovar el curs i aconseguir, posteriorment, un lloc de feina dins l'empresa ordinària.

3. Joves i adults amb discapacitat auditiva derivats per altres institucions i/o associacions com són: l'INEM, l'IBAS, serveis socials, Càritas, etc.; que després de diverses entrevistes es deriven a formació o a inserció laboral segons les seves necessitats, preferències i coneixements.

4. Usuaris del SIOS que després d'una inserció laboral temporal decideixen fer un curs d'FPO per millorar la seva qualificació laboral, millorar la seva contractació i promocionar al lloc de feina; o també usuaris que, després d'acabar un contracte temporal, aconseguixen una recol·locació a una altra empresa.

L'èxit de les accions dutes a terme des del SIOS durant els anys 1999 i 2000 ens animen a cercar i donar continuïtat a aquest servei, participant a través de la UNAC (Unión de Asociaciones y Centros de Asistencia a Minusválidos de Baleares) i del Consell de Mallorca (Programa Ergon) de les accions del Pla Enllaç, de la Conselleria de Treball i Formació, en dues iniciatives d'inserció laboral per a persones amb discapacitat, permetent-nos atendre demandes de persones sordes de tota l'Illa de Mallorca.

Ara és quan ens plantejam nous reptes des del servei ja que, durant aquest any, s'han detectat noves necessitats i ateses noves demandes referides a: l'habitatge dels joves, casos d'immigració, maltractaments, d'identitat sexual, formació en riscos laborals, l'accés a les noves tecnologies, l'euro, etc.; fet que ens ha duit a crear una xarxa de recursos de suport al nostre servei i a treballar en col·laboració i coordinació amb tots ells.

Resumiríem els eixos de la feina realitzada des del Servei amb els que segueixen:

1. El treball de col·laboració amb els centres educatius des d'on lluitar per la millora formativa i qualificativa dels futurs treballadors/es amb discapacitat auditiva.
2. El suport especialitzat als cursos d'FPO, suport necessari i imprescindible per tal que els joves sords puguin seguir i aprofitar amb garantia d'èxit aquesta formació que, per a alguns joves, és la porta d'entrada a un lloc de treball i per a altres la possibilitat de formació complementària i permanent, de qualificació i millora curricular. A més del treball de col·laboració amb les acadèmies i centres de formació que imparteixen aquestes accions formatives.
3. El suport i seguiment al lloc de feina seguint la metodologia del «Treball amb Suport», sempre adaptada a les característiques i necessitats d'aquest col·lectiu. Es tracta d'una forma de treballar responsable, planificada, centrada en la persona i que ofereix a l'empresari la seguretat de contactar amb un servei seriós i amb uns treballadors amb possibilitats i potencialitats.

L'objectiu és implicar els joves en la recerca activa de feina, que no siguin usuaris passius d'un servei de col·locació, que aconseguixin la participació, millora i creixement personal.

4. El treball conjunt i de cooperació amb institucions públiques i/o privades des d'on crear xarxes de suport al servei i que puguin afavorir l'accés al treball a les persones amb discapacitat auditiva: INEM, IBAS, Institut de la Dona, Imfof, etc.
5. El treball amb les famílies per potenciar actituds positives i de col·laboració activa vers la inserció laboral dels seus fills.
6. Les activitats d'informació i sensibilització a les empreses de Mallorca per tal de desmitificar tòpics envers aquestes persones, d'explicar que la

comunicació és possible només sabent com fer-ho, que aquestes persones es formen, volen i poden fer feina. Així com abordar temes sobre contractació, formació en riscos laborals, d'adaptació de llocs de feina, etc.

7. L'atenció directa a un grup heterogeni de persones amb particularitats comunicatives diferents (llengua de signes, llengua oral), d'edats diferents, amb preferències i necessitats desiguals donen un caràcter dinàmic, actual, personal i de constant reconversió al nostre servei. D'aquí la importància d'estar a l'aguait dels canvis en el mercat laboral i formatiu com són les noves fonts d'ocupació i les noves tecnologies, així com de temàtiques com la supressió de barreres de comunicació, noves adaptacions tècniques, etc.

Finalment, apuntar que enguany, el 2001, s'han ateses des del servei un total de 66 persones amb discapacitat auditiva en les àrees següents:

- Accions d'informació, orientació i assessorament: 15 persones.
- Seguiment a alumnes de centres educatius: 9 alumnes.
- Suport a cursos d'FPO ordinaris: 5 alumnes.
- Suport i seguiment al lloc de feina: 30 persones.
- Borsa de feina: 7 persones.